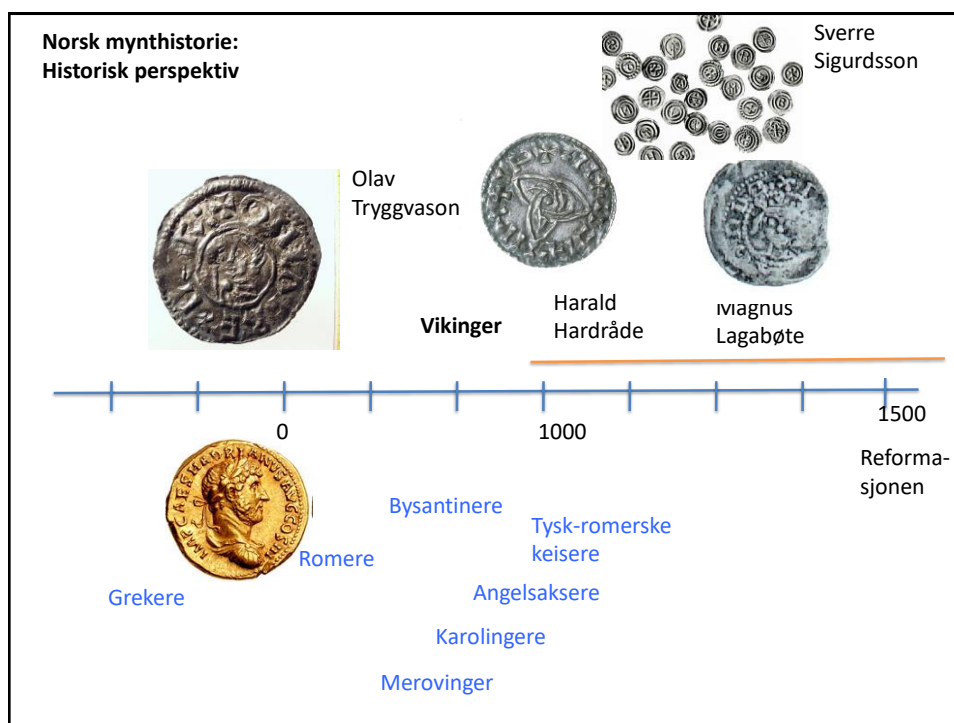

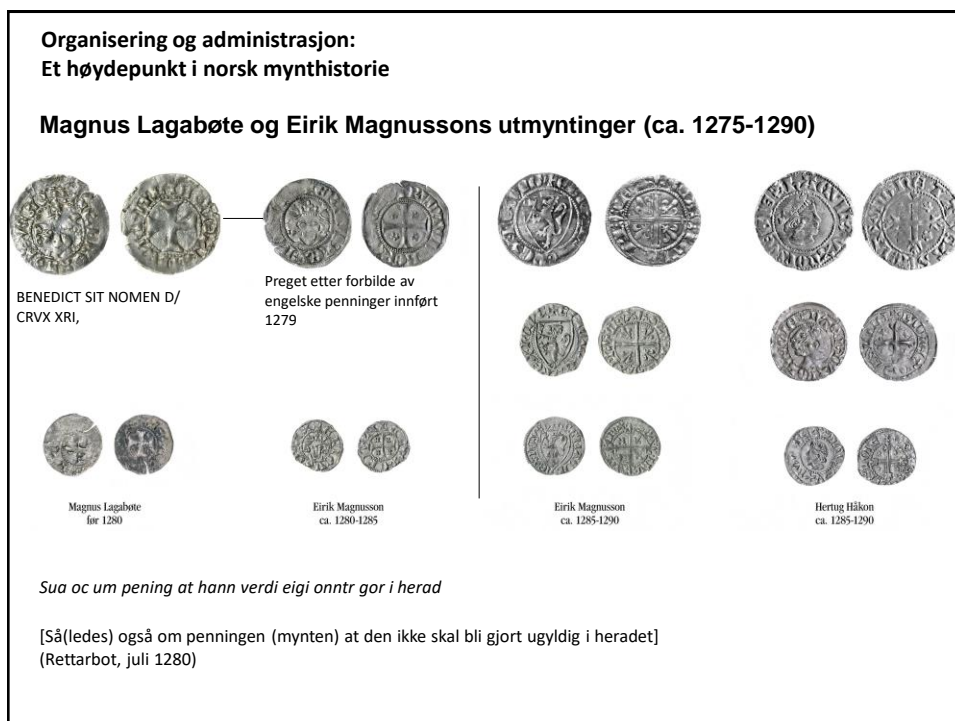
"IKKE BARE EN MYNT"

Numismatikk og mynthistorie i vikingetid og middelalder

6. desember 2017 kl. 17.30

Professor Svein Harald Gullbekk, numismatikk og klassisk arkeologi UIO.

Vikingtiden: Hundrevis av millioner sølvmynter

Vikingtidsmynt funnet i Skandinavia

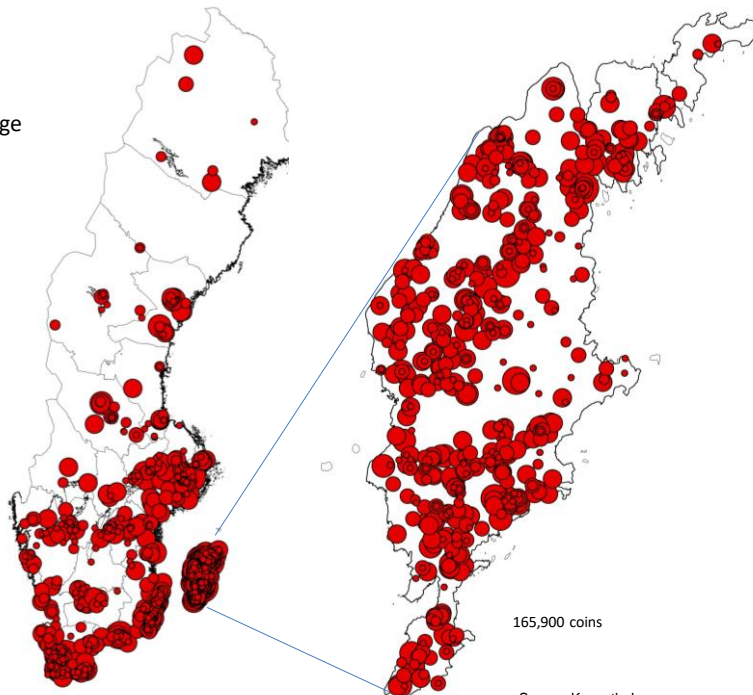
Viking -age coin-finds in Scandinavia	Sweden	Gotland	Denmark	Norway	Finland	TOTAL
Islamic	18 000	67 000	7 438	586	1 700	94 724
Byzantine	771	incl	65	22	22	880
Carolingian	75	incl	89	33	0	197
Early Anglo-Saxon	18	incl	34	13	0	65
Nordic (partly pre 950)	824	incl	939	12	3	1 778
Anglo-Saxon	6 000	26 500	15 092	3 500	1 000	52 092
Irish	586	incl	90	47	23	746
German	16 700	65 200	27 138	3 228	3 800	116 066
Bohemian	524	incl	89	9	13	635
Danish	2 230	1 560	7 206	388	61	11 445
Scandinavian	460	1 350	467	123	100	2 500
Norwegian	220	20	125	2 875	4	3 244
Swedish (c. 995-1005)	525	incl	25	24	11	585
Total	46 933	161 630	58 797	10 860	6 737	284 957

c.950

Sources: Skaare 1976; Jonsson 1986; Gullbekk 1994; Malmer 1997; Kilger 2000; Khazaei 2001; Talvio 2002; Jonsson 2004; von Heijne 2003, Skre et al. 2008; Malmer 2010; Jonsson (upublisert)

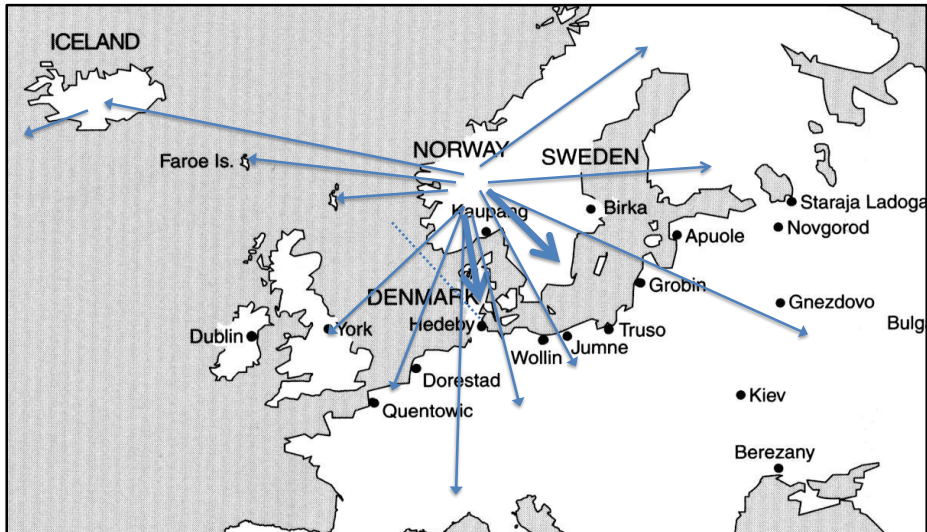
Gotland

Viking Age Hoards

Source: Kenneth Jonsson

Norsk mynt 995-1150
Mot strømmen

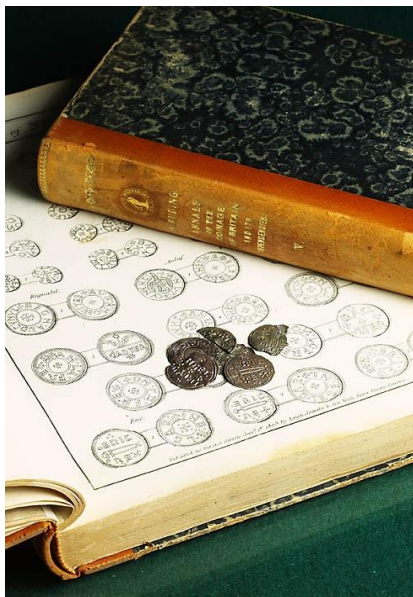

'The
Norse
Penny'

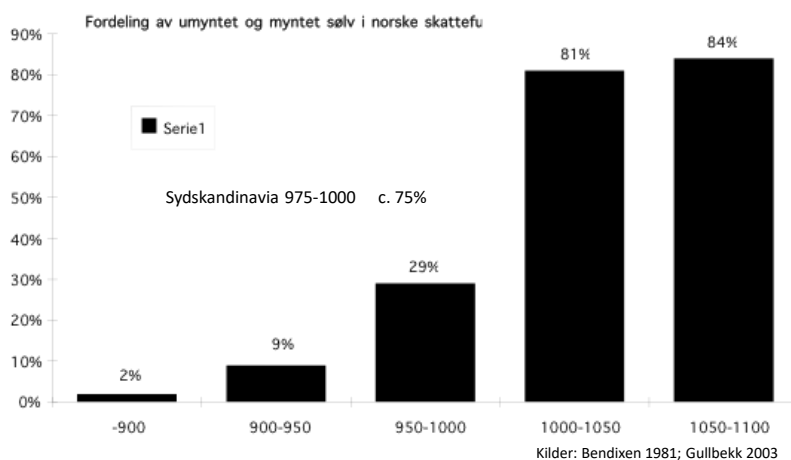
Olav Kyrre (1067-1093), penning funnet under utgraving av indianerboplass i Maine, USA

Fra vikingtid til middelalder: Vektøkonomi og myntøkonomi

Fra vikingtid til middelalder: Sølv og mynt

Fra sølv til mynt ca 1000-1050

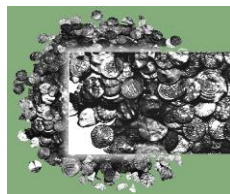

Mynter i skandinaviske funn før og under det lange tusentallet:
 c. 800- 975 93,000   c. 975-1100 187,325

Fra vikingtid til middelalder: Utenlandsk og norsk

Vikingtid og middelalder

Norsk mynt	
990-1050	12
1050-1319	ca. 25,000
1319-1387	ca. 1,000

Årstadskatten,
Rogaland,
tpq c. 1029
c. 1849 mynter

Norsk og utenlandsk mynt:

Utenlandsk mynt (ca. 800-1050)	ca. 7,000
Norsk mynt (ca. 800-1050)	6

Domkirken, Trondheim,
tpq c. 1200
c. 600 mynter

Etablering nasjonalt myntvesen

Utenlandsk mynt (ca. 1050-1319)	ca. 750
Norsk mynt (ca. 1050-1319)	Ca.25,000

Utenlandsk mynt (ca. 1319-1537)	ca. 1,000
Norsk mynt (ca. 1319-1537)	ca. 1,000

Middelalder: Varepenger og mynt

Jordhandler og betalingsmidler

	Mynt	Mynt/vare r	Varer
Bergen	16	15	8
Oslo	21	7	5
Nidaros	1	0	0
Tunsberg	4	3	0
Stavanger	0	0	5
Bygdene	2	5	37
Byene	41	27	20

275 jordhandelsdiplomer 1280-1350; betalingsmidler
140 kontrakter

Idse 20. januar 1318. Martin Torolvsson og kona Cecilie Isaksdatter selger 5 månedsmatbol i Jåttå i Mariakirkens sogn til kannikene i Stavanger for 20 pund korn, 6 mark mynt og 24 lauper smør (DN IV, 122 og 127)

Eid i Nordfjord 28. april 1321 der Ogmund på Lote veier opp 10 mark, 5 øre og 1 ertug brent og 12 mark gjengs mynt (DN III, 122)

Hvordan produserte vikingene mynt?

Skattefunn fra Sigtuna

«Le Monnayeur», St. Georges de Boscherville, Normandie.

Status: Under oppstart
Størrelse: 13 000 kvm (inkl 3700 kvm ombygning)
Byggherre: Statsbygg
Arkitekt: AART architects